МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Педагогічний факультет

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЛІДЕРСТВО В ОСВІТІ: НОВІ РОЛІ ПЕДАГОГА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Спеціальність А3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лідерство в освіті: нові ролі педагога
Викладач (-і)	Дибовська Олеся Володимирівна
Контактний телефонвикладача	0668248458
E-mail викладача	olesia.dybovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа, 16:50-18:10

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Лідерство в освіті: нові ролі педагога» є формування уявлень про менторство, наставництво, фасилітацію, тренерство та супервізію як лідерські компетентності педагога в сучасних освітніх реаліях.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійних компетентностей майбутніх педагогів, необхідних для реалізації лідерського потенціалу та готовності до успішного виконання нових ролей із застосуванням інноваційних підходів до організації освітнього процесу.

Основними цілями вивчення дисципліни є розвиток вмінь та навичок, спрямованих на формування лідерських компетентностей, формування понять про сучасні освітні ролі (менторство, наставництво, фасилітацію, тренерство та супервізію), впровадження інновацій освітньої співпраці.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої обов’язки і права як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності:

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку В них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК – 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Результати навчання:

ПР – 02. Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.
ПР – 07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.
ПР – 08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
ПР – 09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПР – 11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.
ПР – 16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	А3 Початкова освіта	4	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Модуль 1. Тема 1. Сутність поняття лідерства в освіті.	2	2	10
Тема 2. Ролі педагога у сучасних освітніх реаліях.	2	2	10
Модуль 2. Тема 1. Індивідуальна підтримка здобувачів освіти: менторство, наставництво.	2	4	10
Тема 2. Можливості фасилітації у педагогічному партнерстві.	2	2	10
Тема 3. Роль тренерства та супервізії у підтримці професійного зростання.	2	4	10
Тема 4. Змінотворчість та розвиток освітнього середовища.	2	4	10
ЗАГ.	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає: 50 балів – оцінка за практичні заняття 25 балів – контрольна робота 20 балів – самостійна робота 5 балів – неформальна освіта

Вимоги до письмових робіт	Здобувачі освіти упродовж навчання демонструють як теоретичні знання, так і уміння їхнього практичного застосування. Обов'язковим для отримання допуску до заліку є виконання самостійної роботи, написання контрольної роботи та відпрацювання практичних занять. Завдання для письмових робіт представлені на платформі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/. Інформація щодо результатів оцінювання надається здобувачам освіти індивідуально. Контрольна робота виконується на передостанньому практичному занятті на денній формі навчання.
Практичні заняття	Оцінка роботи над темами здійснюється упродовж семестру за 100-бальною шкалою відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf Максимальна кількість балів (50) за практичні заняття розраховується автоматично електронним журналом.
Умови допуску до підсумкового контролю	Система оцінювання успішності передбачає такі етапи контролю. 1. Поточний контроль – регулярне оцінювання розуміння та засвоєння навчального матеріалу курсу студентами. До поточного контролю відноситься оцінювання виконання практичних, пошукових та творчих завдань в усному та письмовому відтворенні навчального матеріалу під час аудиторної та позааудиторної роботи. Самостійна робота (макс. 20 балів) оцінюється відповідно до виконання зазначених завдань самостійної роботи у повному обсязі з урахуванням творчого підходу та оригінальності вирішення завдань. 2. Модульний контроль – оцінка ступеня засвоєння студентами конкретної частини навчального матеріалу відповідно сформованого окремого навчального модуля. Під час такого контролю студенти виконують контрольну роботу, що передбачає тестові завдання для перевірки теоретичної підготовки та навичок виконання практичних завдань. Підсумковий контроль – тестова перевірка в системі дистанційного навчання рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу курсу.
Підсумковий контроль	Формою контролю курсу є залік на останньому практичному занятті, який автоматично виставляється е-журналом за результатами накопичення балів упродовж семестру.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Академічна доброчесність: заборонено списування під час контрольних робіт. Студенти зобов'язані дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 2)» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf

Відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим, якщо заняття пропущені з поважної причини, то вони відпрацьовуються. Студенти, які не набрали 50 балів за результатами підсумкового контролю талону №2 і №3, можуть пройти курс повторно, відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін

(кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»
https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf

Студенти, що навчаються за індивідуальним графіком, самостійно опрацьовують навчальний матеріал і здають всі види контролю, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»
https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Неформальна освіта регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»
https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Студентам рекомендується пройти курс «**Як стати ментором для школярів»**
або онлайн-курс із професійного розвитку та наставництва **«Вчителі 2.0»**

За наявності сертифікату студент отримає додаткові 5 балів до загальної кількості балів.

8. Рекомендована література

1. Ґоулман Д., Маккі Е., Бояціс Р. Емоційний інтелект лідера. «Наш формат», 2020. 288 с.
2. Дороговкази лідеру: думки митрополита Андрея Шептицького / упорядкування : Мирослав Маринович. Видавництво Українського католицького університету, 2019. 119 с.
3. Робінсон К. Ароніка Л. Школа майбутнього. Видавництво «Літопис», 2016. 258 с.
4. Ворожбіт-Горбатюк В. В., Боярська-Хоменко, А. В., Доценко, С. О. Предметно-методична компетентність вчителя через призму менторингу в закладі освіти. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. Т. 2, Вип. № 3, 2021. С. 133-139.
5. Новик І., Венгловська О. Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів. Київ. УІРО. 2023. 111 с.
6. Гриньова М. Здійснення педагогічної модерації реалізації учнівських партисипативних проєктів як педагогічна умова виховання лідерських якостей. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка»*. № 4 (38), 2024. С. 176-186.
7. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Сучасні тренінгові технології розвитку особистості в освіті. Київ. 2022. 184 с.
8. Борисенко Ю., Венгловська О., Новик І. Розвиток лідерських якостей супервізорів. УІРО. 2024. 13 с. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/9_rozvytok_liderskyh_yakostej_supervizoriv.pdf
9. Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Новик І., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчальнометодичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. 10 с. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/superviziya.-komplekt.pdf

Викладач
кандидат філологічних наук,
викладач кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій

Олеся ДИБОВСЬКА